

საქართველოს მეცნიერებათა ეროვნული აკადემია

ქართული ენციკლოპედიის ი. აბაშიძის სახელობის მთავარი სამეცნიერო რედაქცია

„ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორი“

„ელექტროენერგეტიკული სისტემის კომერციული ოპერატორი“ (ესკო), შპს, ელექტროენერგიით (სიმძლავრით) საბითუმო ვაჭრობაში მონაწილე სახელმწიფო საწარმო, საქართველოს ელექტროენერჯის საბითუმო ბაზრის მემკვიდრე რ-იც ფუნქციონირებდა 1999–2006 წლებში. ესკო-მ ფუნქციონირება დაიწყო 2006 წ. 1 სექტემბრიდან „ელექტროენერჯეტიკისა და ბუნებრივი გაზის შესახებ“ საქართველოს კანონში 2006 წ. 9 ივნისს განხორციელებული ცვლილების საფუძველზე; ახორციელებს ელექტროენერგიითა და სარეზერვო სიმძლავრით საბითუმო ვაჭრობას საქართველოს ენერჯეტიკის მარეგულირებელი ეროვნული კომისიის (სემეკი) მიერ დადგენილი ტარიფით. მისი ძირითადი ფუნქციებია: ა) საბალანსო ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ყიდვა- გაყიდვა (მ. შ. იმპორტსა და ექსპორტზე საშუალო და გრძელვადიანი ხელშეკრულებების გაფორმების გზით); ბ) ელექტროენერგეტიკული სისტემის სარეზერვო სიმძლავრით უზრუნველყოფა ამ კანონითა და „ელექტროენერჯის (სიმძლავრის) ბაზრის წესებით“ განსაზღვრული წესით; გ) საქართველოს ერთიან ელექტროენერგეტიკულ სისტემაში ელექტროენერჯისა და სიმძლავრის მიწოდება-მოხმარების დაგეგმვის მიზნით დისპეტჩერიზაციის სამსახურისათვის შესაბამისი ინფორმაციის წარდგენა; დ) საბითუმო ყიდვა-გაყიდვის შესახებ ერთიანი ბაზის, მ. შ. აღრიცხვიანობის ერთიანი რეესტრის შექმნა და წარმოება; ე) მიღებული ინფორმაციის მიხედვით ელექტროენერჯის გამყიდველების, მყიდველების, მათ მიერ გაყიდული და შესყიდული ელექტროენერჯის რაოდენობების განსაზღვრა და ანგარიშსწორებისათვის ინფორმაციის წარდგენა; ვ) კანონით განსაზღვრული სხვა ფუნქციების განხორციელება, მ. შ. მრიცხველების სავალდებულო კონტროლი. დიდია ესკო-ს როლი საქართველოს ელექტროენერგიით სტაბილურ მომარაგებაში, მ. შ. საგანგებო სიტუაციებშიც. ესკო უფლებამოსილია გააფორმოს განზრახულობათა მემორანდუმი ელექტროენერჯის შესყიდვასთან დაკავშირებით

მშენებარე ან რეკონსტრუქციაში მყოფ ელექტროსადგურებთან. ამასთან იგი ვალდებულია, ალტერნატიულ ან განახლებად ენერჯიაზე მომუშავე ახალი ელექტროსადგურის აშენების შემთხვევაში, გააფორმოს შესაბამისი ხელშეკრულება გამომუშავებული ელექტროენერჯიის სრულად ან ნაწილობრივ შესყიდვაზე. ესკო-ს შემოსავლის ძირითად წყაროს წარმოადგენს კვალიფიციური სანარმოების მიერ გადახდილი მომსახურების საფასური, რ-საც ადგენს სემეკი.

დ. ჩომახიძე
